

Broj: 03-04-258-3/2022
Sarajevo, 18.04.2022.godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom
gđa. Sanela Klarić, poslanik
gosp. Ivan Miličević, sekretar

Predmet: Odgovor na poslanička pitanja

Poštovani,

U skladu sa odredbama člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u vezi sa članom 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20), u prilogu Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, broj: 05-02-463/22 od 12.04.2022. godine, koji sadrži odgovor na poslanička pitanja, koja je postavila poslanik Sanela Klarić.

S poštovanjem,

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 19-04-2022

Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	76/22	

SEKRETAR VLADE
mr. sc. Edita Kalajdžić

3236/22

Broj: 05-02-4-463/22
Mostar, 12.04.2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/p mr. sc. Edita Kalajdžić, sekretar Vlade

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

Broj:	18-4-2022
Klasifikacioni broj:	03-04-258-3/2022
Redni broj:	

PREDMET: **Poslaničko pitanje**, odgovor – dostavlja se

Poštovani,

U prilogu Vašeg akta, broj: 03-04-258-3/2022 od 04.03.2022. godine, dostavili ste, radi odgovora u skladu sa nadležnostima, poslanička pitanja, koja je na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, postavila Sanela Klarić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Poslanička pitanja, kao i odgovori na ista, glase:

1. „Gasovod „Južna interkonekcija – Novi Travnik – Posušje“

U kojoj je fazi obezbjeđivanje finansiranja izgradnje gore navedenog gasovoda?

BH-Gas je u saradnji sa Vladom Federacije BiH, predvidio da će se realizacija projekta Južne interkonekcije BiH – RH finansirati zaduživanjem, grantovima, budžetskim i vlastitim sredstvima investitora, te drugim izvorima finansiranja. Ovakav način finansiranja sadržan je i u tekstu Prijedloga Zakona o gasovodu „Južna interkonekcija BiH i RH“, čije se usvajanje, nakon potvrde u Predstavničkom domu krajem prošle godine, očekuje u skorijem periodu i u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Slijedom navedenog, BH-Gas ima saradnju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, koja kao razvojna banka ujedno postavlja i određene kriterije vezane za reformu i usklađivanje sektora energetike uključujući izradu i usvajanje Nacionalnog energetskog i klimatskog plana i Jedinistvene liste prioriternih projekata na nivou BiH, ali cijeneći značaj ovog strateškog projekta očekujemo pozitivne ishode navedene saradnje.

Ukoliko BH-Gas ne uspije dogovoriti finansiranje od EBRD ili EIB, da li će Vlada FBiH obezbjeđiti sredstva u budžetu za 2023. i 2024. za finansiranje ovog projekta, jer je isti proglašen strateškim projektom?

Kako je i navedeno u odgovoru na prethodno pitanje, jedan od načina finansiranja realizacije projekta predstavljaju i budžetska sredstva, te će se eventualna potreba korištenja istih pravovremeno razmotriti od strane Vlade Federacije BiH i resornih ministarstava.

Da li postoji konkretna analiza koja bi opravdala ulaganje u gasnu infrastrukturu uz obrazloženje da će se koristiti za transport i skladištenje vodika, odnosno viška električne energije u istoj gasnoj infrastrukturi?

BH-Gas je razmatrajući mogućnost transporta i ostalih gasova koji se mogu primješavati prirodnom gasu, a u okviru projekta Južne interkonekcije, predvidio u Projektnom zadatku za Glavni izvedbeni projekat da je potrebno analizirati navedeno, a posebno mogućnost transporta određenog udjela vodika u smjesi metana bez dodatnih tehničkih zahvata u regulacionim uređajima i mjernoj opremi. Analizom je potrebno obuhvatiti uticaj vodika na odabir kvaliteta materijala i opreme na planiranom gasovodu Južna interkonekcija.

Međutim, ovdje treba naglasiti da je pitanje hidrogen infrastrukture i hidrogen tržišta još uvijek u ranoj fazi razvoja i u zemljama EU. Osim toga, razvoj hidrogen infrastrukture neminovno uključuje i istom prethodi i izrada adekvatnih tehničkih standarda i pravila s ciljem uklanjanja tehničkih barijera za implementaciju tehnologije korištenja hidrogena. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, kao resorno ministarstvo, i BH-Gas svakako prate dešavanja i razvoj ovih tehnologija u bližoj i daljoj okolini, te su svakako posvećeni primjeni najboljih praksi i u našoj zemlji kada se stvore uslovi.

Da li postoji finansijska analiza kolika bi bila dodatna ulaganja u gasnu infrastrukturu da se koristi za vodik?

Kako je napomenuto u odgovoru na prethodno pitanje, Glavni izvedbeni projekat, u okviru projekta Južne interkonekcije, nakon izvršene analize mogućnosti transporta određenog udjela vodika u smjesi metana, može dati određene smjernice i u ovom kontekstu.

Ujedno, obzirom da hidrogen doprinosi ostvarivanju (nacionalnih) ciljeva o potpunom izbjegavanju ugljen dioksida i omogućuje dekarbonizaciju onih energetske sektora koji se neće moći drugačije dekarbonizirati, većina zemalja ovom pitanju pristupa ne s aspekta sporadičnih i pojedinačnih projekata, već na bazi izrade nacionalne strategije, kao što je to slučaj u susjednoj Hrvatskoj, uključujući svakako i finansijski segment.

S obzirom na to da realizacija ovog strateškog projekta kasni, a znamo ciljeve EU Green deal, da li Vlada FBiH smatra da je bolje isti novac uložiti u obnovljive izvore energije i energetske efikasnost u FBiH?

Uvažavanje značaja obnovljivih izvora i energetske efikasnosti apsolutno ne umanjuje niti supstituira ulogu prirodnog gasa kao tranzicijskog energenta ka ispunjenju postavljenih ciljeva dekarbonizacije.

Projekat Južne interkonekcije BiH – RH ima prefiks strateškog projekta i realizacija istog omogućuje benefite na različitim nivoima, što implicira potrebu veće angažovanosti svih uključenih zainteresovanih strana, dok pitanje kašnjenja se može staviti i u kontekst globalnih dešavanja na političkom i energetske planu. Međutim, nedvojbeno je da realizacija ovakvog projekta ne može imati adekvatnu alternativu, što ukazuje na potrebu njegove što skorije realizacije, čemu su Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i BH-Gas i posvećeni.

2. TE Tuzla, blok 7

Kada se očekuje konačno rješenje/odluka JP EPBiH o statusu projekta izgradnje bloka 7, odnosno kada će biti dostavljen nalaz stručnih nezavisnih konsultanata?

Nakon izvršene analize mogućih rješenja za nastavak realizacije EPC Ugovora za izgradnju bloka 7 u TE Tuzla, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je informisala ovo Ministarstvo, Vladu Federacije Bosne i Hercegovine i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o statusu projekta izgradnje bloka 7 — TE Tuzla. Na 289. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 04.11.2021. godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela je zaključak V broj: 1660/2021 u kojem je navedeno:

- (2) Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo da nastavi pregovore sa EPC Izvođačem s ciljem realizacije EPC Ugovora sa novim podizvođačima ključne opreme, uz obezbjeđenje najboljih uslova za JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Federaciju Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir okolnosti koje su se u međuvremenu desile.
- (3) Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo da oformi Stručni tim za pregovore sa EPC Izvođačem, koji će uključiti i nezavisnog konsultanta.
- (4) Rok za okončanje pregovora sa EPC Izvođačem je šezdeset (60) dana od imenovanja stručnog tima

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je provela postupke javne nabavke za usluge tehničkog konsultanta za nastavak pregovora sa EPC Izvođačem s ciljem realizacije EPC Ugovora za izgradnju bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla sa novim podizvođačima ključne opreme.

Kako je navedeno u odgovoru na prethodno pitanje Generalni direktor JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je 04.02.2022. godine izdao Rješenje broj: 01-07-3446/2022 o formiranju Stručnog tima za tehničku ocjenu alternativnih podizvođača za ključnu opremu iz EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla i Stručni tim za pregovore sa EPC Izvođačem. Prema članu XII Rješenja rok za realizaciju zadataka iz ovog Rješenja je 60 dana od dana izdavanja Rješenja. Tehnički konsultant je JP Elektroprivredi BiH d.d. – Sarajevo, 14.03.2022. godine, dostavio Preliminarni izvještaj za tehničku ocjenu alternativnih podizvođača ključne opreme iz EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 — 450 MW u TE Tuzla. Usaglašavanje preliminarnog Izvještaja za tehničku ocjenu alternativnih podizvođača je u toku. O rezultatima tehničke ocjene alternativnih ponuđača i pregovora sa EPC Izvođačem JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo će sačiniti završni Izvještaj Stručnog tima sa uključenim nalazima stručnih nezavisnih konsultanata koji će nakon usvajanja od strane Uprave Društva i Nadzornog odbora JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo biti dostavljen Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

Šta je alternativa, ukoliko se ne izgradi blok 7, da li Vlada FBiH i EP BiH imaju plan razvoja pokrivanja potreba za energijom iz OIE u skladu sa planom dekarbonizacije energetskog sektora?

Kako je navedeno u odgovoru na prethodno pitanje JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo razvija alternativni scenariji, koji predviđa intenzivniju izgradnju projekata OIE (VE, HE i FNE), dodatnu modernizaciju termoblokova u TE koji bi ostali dugoročno u pogonu, te uvođenje biogoriva u TE Tuzla i TE Kakanj. Ovakav scenarij predstavljao bi intenzivniju dekarbonizaciju u skladu s planovima EU.

Na koji način Vlada FBiH namjerava riješiti spor sa Energetskom zajednicom oko državne pomoći (garancije za puni iznos kredita od kineske banke)?

Pitanje državne pomoći u garanciji Vlade FBiH za izgradnju bloka 7 TE Tuzla rješavat će se u upravnom postupku pred organom koji je donosilac prvobitnog rješenja, a kako to predviđaju zakoni FBiH.

Da li se pripremaju planovi dekarbonizacije sistema daljinskih grijanja za Sarajevo, Tuzlu, Lukavac, Kakanj i prelazak na daljinska grijanja četvrte generacije koja će biti bazirana isključivo na OIE?

Kako je navedeno u odgovoru na prethodno pitanje JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo razmatra uvođenje biogoriva u opcijama kosagorijevanja s ugljem na nekim termoblokovima u TE Tuzla i TE Kakanj, u toku su probni pogoni, te se također rade ispitivanja mogućnosti potpune konverzije na manjim blokovima u TE Tuzla (blok 3) i TE Kakanj (blok 5) za dugoročno obezbjeđenje toplinske energije iz kogeneracije TE Tuzla i TE Kakanj, u pripremi su Projektne studije. Time bi sistemi grijanja Tuzla, Lukavac i Kakanj (te opciono Visoko i dio Sarajeva ako bi se odlučilo za projekt toplovoda TE Kakanj – Sarajevo) mogli biti bazirani na OIE četvrte generacije. Dodatne opcije za diverzifikaciju izvora topline u ovim sistemima daljinskog grijanja su moduli solar thermal i toplinske pumpe; EPBiH je učestvovala u dva razvojno-istraživačka projekta Horizont 2020 podržana od Evropske komisije gdje su se razvijala rješenja prema 4. generaciji SDG, tako su ova rješenja razmatrana za općinu Visoko (CoolHeating projekt) i Tuzlu (UPGRADE DH projekt) dok su Kakanj i Sarajevo bili replikacijski slučajevi na projektu UPGRADE DH.

3. Energetska strategija FBiH, NECP (Nacionalni energetska i klimatski plan)

Kada će se NECP pustiti u javnu raspravu pošto je finalni nacrt već gotov?, Da li je stiglo mišljenje Energetske zajednice na Nacrt NECP-a?

Finalni nacrt Integrisanog energetska i klimatska plana Bosne i Hercegovine/Federacije Bosne i Hercegovine (NECP BiH/ECP) nije gotov, a samim tim još uvijek nije moga biti ni pušten u javnu raspravu. Inicijalni tekst koji je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa prosljedilo Sekretarijatu EnZ na uvid je komentarisano u duhu da nije dovoljno ambiciozan u svojim ciljevima, te da kao takav mora biti usaglašen sa drugim državnim dokumentima, a tu se prevashodno misli na dokument: Utvrđeni doprinosom Bosne i Hercegovine (NDC) u kontekstu klimatskih promjena.

Važno je napomenuti da će se razvojem Integrisanog energetska i klimatska plana Bosne i Hercegovine/Federacije BiH (NECP BiH/ECP) morati usklađivati višestruki ciljevi koji se trebaju staviti pred BiH/FBiH, a tu mislimo na ciljeve:

- Evropske unije u oblasti energetike i klime
- Okvirne Konvencije Ujedinjenih nacija o promjeni klime (UNFCCC)

- Pariškog sporazuma
- Energetske zajednice
- Sofijske deklaracije o Zelenom planu za Zapadni Balkan.

U slučaju Bosne i Hercegovine, potrebna je usklađenost sa svim do sada usvojenim strateškim dokumentima i planovima u oblasti energetike i okoliša (Okvirna energetska strategija Bosne i Hercegovine do 2035. godine; Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za Bosnu i Hercegovinu; Ažurirani utvrđeni doprinos Bosne i Hercegovine (NDC); Strategija i Akcioni plan zaštite okoliša (ESAP 2030+) - u izradi; Strategija obnove zgrada – u finalnom nacrtu), što ukazuje na kompleksnost dokumenta.

S ciljem institucionalizacije izrade nacrtu NECP-a uspostavljene su Radne grupe na državnom i entitetskom nivou, čiji je zadatak utvrđivanje okvira na kojem će se bazirati dokument. Koordinaciju aktivnosti sprovodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Trenutno se radi se na finaliziranju scenarija za implementaciju plana, nakon čega se pristupa njihovoj troškovno-optimalnoj analizi, koja će revidirati predložene scenarije sa aspekta ekonomske izvodljivosti.

U Federaciji Bosne i Hercegovine, svih pet dimenzija integrisanog planiranja energije i klime, trebaju se bazirati na državnom NECP planu, sa proporcionalno utvrđenim targetima za nivo FBiH, te politikama i mjerama prilagođenim implementacijskoj strukturi u Federaciji BiH. Izrada samog ECP dokumenta za FBiH započinje odmah nakon institucionalne konsultacije nad elementima prikazanim u nacrtu NECP-a.

Očekivanja prema NECP-u, također prema ECP-u FBiH, su velika. Ovaj planski okvir treba da konkretizuje opredjeljenje Bosne i Hercegovine prema potpunoj dekarbonizaciji Energetskog sektora do 2050. godine. S druge strane, plan daje osnovu za investiciono planiranje posebno kada je riječ o osiguranju sredstava, kako iz domaćih izvora, tako od strane međunarodnih finansijskih institucija. S tim u vezi, usvajanje ovog planskog okvira predstavlja prioritetnu aktivnost za Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije. Glavni izazov leži u uspostavljanju cjelovitog pravnog i institucionalnog okvira za integrisano upravljanje energijom i klimom. Trenutno se srodna područja Energetske unije tretiraju odvojeno na postojećem okviru u Bosni i Hercegovini. Uspostava pravnog okvira za energetiku i klimu, strategije dekarbonizacije na svim nivoima i odgovarajuće efikasan institucionalni okvir za provedbu, su prioritet za naredni period, bez obzira na postupak izrade NECP dokumenta za BiH i entitete.

S tim u vezi, očekuje se da će postupak prenošenja Uredbe EU 2018/1999 o upravljanju Energetskom unijom i djelovanjem u području klime u domaće zakonodavstvo biti prioritetni postupak, ali da se također mogu očekivati brojne prepreke na tom putu.

Kada FMERI planira izraditi Energetsku strategiju BiH, a ukoliko je ista već u izradi ko je zadužen za to?

Sveukupni cilj izrade „Energetske strategije Federacije Bosne i Hercegovine za period 2022. – 2035.g., sa osvrtom na 2050.g.“ je da se uradi analiza i sintetiziranje aktuelne Okvirne energetske strategije BiH, izvrše nova istraživanja i sačine preporuke za razvoj, tranziciju i jačanje energetskog sektora Federacije BiH radi podrške Bosni i Hercegovini u donošenju strategije BiH na državnom nivou. Također ovaj dokument treba da viziju razvoja Energetskog sektora u Federaciji BiH, te da sadrži politike za koje se ocijeni da ih je potrebno realizovati. Strategija ima za cilj da uspostavi

najefikasnije pravce za korištenje enegetskih resursa radi postizanja ekonomskih i socijalnih benefita na najekonomičniji i okolinski najprihvatljiviji način.

Vlada Federacije BiH je dala prethodnu saglasnost na „Projektni zadatak za izradu Energetske strategije Federacije BiH za period 2022.-2035.g., sa projekcijom na 2050. godinu“ i zadužila Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, da nastavi aktivnosti vezano za pokretanja otvorenog postupka javnih nabavki usluge izrade Energetska strategija Federacije BiH za period 2022.-2035.g., sa projekcijom na 2050. godinu, kao i da, nakon provedenih otvorenih javnih nabavki i odabira izvođača informiše Vladu Federacije BiH o rezultatima postupka javnih nabavki.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je pokrenulo aktivnosti na izradi Energetske strategije Federacije BiH za period 2022. - 2035. godina, sa projekcijom na 2050. godinu, u budžetu ministarstva su planirana sredstva za izradu iste, pripremljena je Tendersku dokumentacija za provođenje postupka javne nabavke usluga za izbor privrednog subjekta za izradu Energetske strategije Federacije BiH za period 2022. - 2035. godina, sa projekcijom na 2050. godinu, kao i draft Ugovora, ali sve aktivnosti su zaustavljene zbog kašnjenja u usvajanju Budžeta Federacije BiH, pa samim tim i Budžeta Federalnog ministarstva, energije, rudarstva i industrije.

Da li je nova analiza energetskeg sektora BiH za period od 2021. godine u izradi i ako jeste ko je za to zadužen?

Nova analiza energetskeg sektora Federacije BiH za period od 2022. godine okvirno je interpretirana kroz Projektni zadatak za izradu Energetske strategije Federacije BiH za period 2022.-2035.g., sa projekcijom na 2050. godinu, a njena konačna forma će rezultirati izradom predmetne Strategije, za koju će biti zaduženo, u skladu sa raspisanim Tenderom, izabrano privredno društvo.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- 05
- a/a